

Företag 	Dokumentnamn Miljökrav för varor och tjänster	
Skapad av	Dokument-ID	Version 1.0
Godkänd av	Godkänd datum 2018-	Gäller från 2018-

1. Syfte

Adven arbetar för att kontinuerligt minska miljöpåverkan från sin verksamhet. En förutsättning för detta är ett nära samarbete med dess leverantörer, konsulter och entreprenörer, som i detta dokument får den gemensamma benämningen "leverantören".

Detta dokument anger Adven Sverige-koncernens minimikrav avseende miljöåtaganden för varor och tjänster som handlas upp inom Adven Sverige-koncernen.

Det bolag inom Adven Sverige-koncernen som beställt leveransen/uppdraget av leverantören och/eller uppdragit åt en leverantör att utföra en tjänst benämns i detta dokument "beställaren".

Kraven i detta dokument ska aktivt överföras på leverantörens underleverantörer. Adven förbehåller sig rätten att följa upp att så har skett.

2. Omfattning

Kraven riktar sig till upphandling av varor och tjänster inom Adven Sverige koncernen.

Minimikraven gäller för alla varor som köps samt för alla uppdrag inom Adven Sverige- koncernens verksamhetsområden. Kraven gäller även alla arbeten som behövs för att projektera, uppföra, underhålla och driva (inklusive rondering och service) samt riva byggnad eller anläggning.

Utöver vad som anges i detta dokument är leverantören dessutom skyldig att följa vid var tid gällande lagstiftning, inklusive lokala föreskrifter. För det fall att ytterligare eller strängare krav än vad som anges i detta dokument ställs på leverantören enligt vad som framgår av avtalshandlingarna i varje enskilt fall, gäller dessa avtalshandlingar före detta dokument om motstridighet mellan kraven skulle föreligga.

3. Ansvar

- **Beställaren** ansvarar för att kommunicera kraven i detta dokument till leverantören och för att se till att eventuella avvikelser kommuniceras och utvärderas. För att kunna genomföra kravutvärdering ansvarar beställaren för att tillgodose att rätt kompetens och kunskap involveras. Beställaren ansvarar även för kravuppföljningen under avtalstid.
- **Leverantören** ansvarar för att i god tid meddela beställaren om det inte är möjligt att uppfylla kraven i detta dokument. Ev. avvikelser från kraven ska godkännas av beställaren innan arbetet utförs.

4. Definitioner

Vara: Med vara avses materiella ting, såsom arbetsverktyg, böcker, kontorsmaterial, kemiska produkter, gas, värme, kyla, elektrisk kraft, mm.

Tjänst: Som tjänst betecknas allt som kan tillhandahållas i en yrkesmässig verksamhet och som inte utgör vara.

Miljöarbete: De insatser/åtgärder som en organisation tillämpar för att minimera verksamhetens effekter på miljö. Miljöarbetet kan även syfta till att utveckla verksamheten för att åstadkomma största möjliga miljönytta.

5. Miljökrav

Produktval

Leverantören ska i sitt åtagande leverera/välja varor och tjänster vars ingående ämnen* inte upptas i någon av följande listor:

- REACH Kandidatlista (lista av särskilt farliga ämnen; substances of very high concern)
- REACH Bilaga XVII (Reglerade ämnen, begränsningar eller förbud)
- REACH Bilaga XIV (Ämnen för vilka tillstånd krävs)
- EU:s Ramdirektiv för Vatten (miljöfarliga ämnen i bilagor VIII och X)
- EU:s ROHS direktiv (ämnen i bilagan II för de kategorier av elektrisk och elektronisk utrustning som nämns i bilaga I)

*Som ingående ämnen räknas alla ämnen i produkter i halter över 0,1 viktprocent.

För kemiska produkter gäller att leverantören ska redovisa samtliga levererade/valda varor/tjänster för beställaren. Säkerhetsdatablad på svenska för samtliga levererade/valda varor/tjänster ska tillhandahållas.

Om det inte är möjligt att leverera/välja varor/tjänster som klarar ovanstående krav ska leverantören redovisa vilka varor/tjänster som används, samt motivera varför det inte går att välja varor/tjänster som klarar kraven. Produktvalet ska på förhand godkännas av beställaren. Som grund för beställarens utvärdering av om varorna/tjänsterna kan accepteras används säkerhetsdatablad på svenska och eventuella miljövarudeklarationer eller motsvarande som aktivt ska tillhandahållas av leverantören. Om ytterligare information om varans/tjänstens kemiska innehåll behövs ska sådan information överlämnas till beställaren på begäran.

Vid varje förändring av en varas/tjänsts kemiska sammansättning eller utbyte av vara/tjänst mot likvärdig ska leverantören förvissa sig om att varan/tjänst uppfyller beställarens krav. Sådana förändringar/utbyten ska godkännas av beställaren i god tid innan förändringen/utbytet sker.

Leverantören ska göra säkerhetsdatablad för märkningspliktiga varor/tjänster tillgängliga i digitalt format. Om inte annat överenskommit mellan parterna ska säkerhetsdatabladen dessutom skickas till aktuell leveransadress senast när produkterna levereras dit.

Energianvändning

Leverantören ska i sitt åtagande leverera/välja varor och tjänster med bra energiprestanda. Vad bra energiprestanda innebär får specificeras för den aktuella upphandlingen och kan innefatta exempelvis krav på verkningsgrad, energieffektiva material, energiförbrukning, värmefaktorer, energisparfunktioner, energiklasser, mm.

Miljöpåverkan

Leverantören ska i sitt åtagande leverera/välja varor och tjänster som möjliggör att miljöpåverkan under hela livscykeln minimeras. Detta innebär att den totala hushållningen med material, energi, vatten och andra naturresurser ska tas hänsyn till.

Varans/tjänstens miljöpåverkan bedöms för den aktuella upphandlingen. Minst följande punkter beaktas:

- **Materialval:** Förnybart material ska väljas i största möjliga mån. Användning av förpackningsmaterial ska minimeras.
- **Tungmetaller:** Elektronisk utrustning ska vara CE-märkt.
- **Miljömärkning:** Miljömärkta varor/tjänster ska eftersträvas.
- **Utsläpp till luft, vatten och mark:** varan/tjänsten ska inte ge upphov till utsläpp till luft, vatten och/eller mark som kan ha betydande, långvariga, negativa konsekvenser för den yttre miljön, inklusive yt- eller grundvatten, eller människors hälsa.
- **Buller:** Varan/tjänsten ska möjliggöra att rätt ljudnivå för den avsedda lokaliseringen kan bibehållas.
- **Avfall och återvinning:** Varan/tjänsten ska vara utformad på så sätt att avfallshierarkin på ett enkelt och effektivt sätt kan tillämpas, exempelvis genom att materialval möjliggör en hög andel återvinning, avfallsmängder

under drift/avveckling kan minimeras, mm.

- **Transport:** Förnybara bränslen ska väljas i största möjliga mån. Om val mellan olika typer av transportmöjligheter uppstår ska det alternativet som medför minst miljöpåverkan användas.

6. Grundkrav för systematiskt miljöarbete

Rapportering av olyckor, tillbud och riskobservationer

Händelser som kan leda till olägenhet för miljön, även de som är hänförliga till leverans av varor eller tjänster till Adven ska leverantören omedelbart rapportera till beställaren. Detta krav omfattar även miljörelaterade klagomål från allmänheten samt miljörelaterade förbättringsförslag.

Leverantören ska rapportera in riskobservationer, tillbud och olyckor via sin kontaktperson på ADVEN. Leverantören ska även följa förekommande projektspecifika instruktioner gällande incidentrapportering. Dessa tillhandahålls av beställaren.

För bygg- och entreprenadtjänster ska leverantören ansvara för utredning av olycksfall och tillbud. Sådana utredningar ska överlämnas till beställaren. Beställaren förbehåller sig rätten att delta i leverantörens utredningar och att tillsätta egna utredningar.

Miljöarbete

Leverantören ska fortlöpande under avtalstiden vidta åtgärder för att minimera negativ miljöpåverkan i sitt åtagande gentemot beställaren. På beställarens begäran ska leverantören lämna en redovisning över vilka åtgärder som vidtagits.

Miljökompetens

Leverantören ska visa att dess anställda har den miljökompetens som krävs för leverans av varor eller tjänster till beställaren.

På beställarens begäran ska leverantörens personal delta i möten/utbildning angående miljöinformation från Adven.

Miljöplan

För varje entreprenad ska leverantören upprätta en miljöplan efter att avtal har ingåtts. Miljöplanen ska beskriva hur identifierade miljörisiker i entreprenaden ska åtgärdas för att minimera miljöpåverkan från entreprenaden, samt för att beskriva hur miljökraven i detta dokument, lagkrav, myndighetsbeslut samt övriga relevanta miljökrav ska uppfyllas.

Beställaren ska ges möjlighet att granska miljöplanen och ge synpunkter innan entreprenaden påbörjas. Miljöplanen ska minst omfatta följande:

- Beskrivning av projektspecifik miljöorganisation, ansvarsfördelning och befogenheter avseende miljö.
- Beskrivning av hur det projektspecifika miljöarbetet styrs och följs upp.
- Beskrivning av rutiner för hur avvikelser från miljökraven (inklusive miljörelaterade tillbud och olyckor) ska rapporteras till beställaren.
- Identifiering av miljörisiker och beskrivning av hur dessa ska åtgärdas.
- Beskrivning av hur miljökraven i detta dokument samt lagkrav och myndighetsbeslut inklusive skyddade områden (vattenskyddsområde, Natura 2000, kulturmiljö, m.fl.) samt övriga relevanta miljökrav, ska uppfyllas.
- Nödlägesrutin med akuta skadebegränsande åtgärder, larmlista och kontaktpersoner.
- Plan för källsortering och hantering av avfall.
- Förteckning över märkningspliktiga kemiska produkter och beskrivning av hantering och förvaring av kemiska produkter.
- Beskrivning av hur arbeten i mark och vatten ska utföras på ett miljömässigt skonsamt sätt och hur hänsyn ska tas till värdefulla naturtyper och den biologiska mångfalden samt rutin för hantering av påträffade föroreningar i mark eller vatten.

Uppföljning av miljöarbetet

Miljöfrågor ska vara en stående punkt vid möten, såsom byggmöten, eller motsvarande och dessa möten ska protokollföras. För att säkerställa att miljörelaterade krav, till exempel lagkrav,

myndighetsbeslut och krav enligt detta dokument följs, ska regelbundna miljöronder genomföras där identifierade risker från miljöplanen följs upp.

Beställaren ska ges möjlighet att delta i dessa miljöronder. Ronderna ska dokumenteras skriftligen och delges beställaren vid begäran. Eventuella nya risker och avvikelser från kraven ska rapporteras till beställaren och korrigerande åtgärder ska vidtas. Beställaren förbehåller sig rätten att genomföra egna kontroller för att följa upp miljöarbetet. Sådana kontroller kan genomföras såväl föranmälda som oanmälda. Leverantören ska medverka vid dessa kontroller.

Mark och vatten

Arbeten i mark och vatten ska utföras på ett miljömässigt skonsamt sätt. Hänsyn ska tas till värdefulla naturtyper och den biologiska mångfalden. Föreskrifter eller särskilda beslut från myndigheter som finns för den aktuella marken eller vattenområdet ska följas. Samråd ska genomföras i den omfattning som krävs.

Om föroreningar i mark eller vatten påträffas ska arbetet stoppas. Leverantörens kontaktperson på Adven och kommunens miljökontor ska kontaktas omgående.

Röjning av vegetation ska i så stor utsträckning som möjligt undvikas under fåglarnas häckningsperiod. Om det inte är möjligt att undvika röjning av vegetation under denna period ska leverantören i god tid meddela beställaren detta och upprätta en handlingsplan för hur röjning ska ske med minsta möjliga störning för flora och fauna. Beställaren ska ges möjlighet att granska handlingsplanen och lämna synpunkter innan arbetet utförs.

Terrängkörning ska ske med för uppgiften lämpade fordon för att undvika onödiga markskador. Särskild försiktighet ska iakttas för våtmarker.

För de fall leverantören tillhandahåller snöröjning gäller följande: Snöröjning ska ske då det är nödvändigt från säkerhets- eller framkomlighetssynpunkt. Snöröjning med salt ska i så stor utsträckning som möjligt undvikas.

Avfall

Leverantören tar fram förslag på hur mängden avfall kan minimeras, och hur återanvändning/materialåtervinning kan ökas, om inte något annat är överenskommit.

Det avfall som uppkommer ska källsorteras. Efter avslutad entreprenad eller del av entreprenad ska överblivna kemiska produkter föras bort genom leverantörens försorg eller på leverantörens bekostnad.

Avfall och farligt avfall ska förvaras väl uppmärkt och på ett sådant sätt att förorening av mark och vatten inte riskeras.

Farligt avfall ska förvaras och hanteras separat och får bara lämnas in till anläggningar som har särskilt tillstånd för hantering av farligt avfall. Den som lämnar avfallet har skyldighet att kontrollera att avfallet lämnas till en godkänd mottagare.

Vid transport av farligt avfall ska leverantören ha giltigt tillstånd eller, om transport sker under tillståndspliktiga mängder, ha gjort erforderlig anmälan till Länsstyrelsen.

Transporten är **tillståndspliktig** om mängden som transporteras:

- Överstiger 100 kg eller 100 liter farligt avfall per kalenderår
- Innehåller cyanid, kadmium eller PCB, oavsett mängd
- Innehåller kvicksilver (undantaget lysrör eller andra ljuskällor) oavsett mängd

För varje transport av **farligt avfall** med extern transportör ska ett transportdokument upprättas. Transportdokumentet ska innehålla uppgifter om:

- Vem som lämnar avfallet (lämnaren)
- Vem som tar emot avfallet (mottagaren)
- Transportör
- Avfallslag
- Avfallsmängd

- Signatur av både lämnaren och mottagaren

En kopia av undertecknad transportdokument ska begäras och bevaras i minst ett år.

Den som lämnar farligt avfall för transport ska föra journal över vilka avfallsslag och mängder som lämnas vidare och till vilka mottagare. Anteckningarna ska sparas i tre år.

Leverantören ska tillhandahålla årlig statistik över allt avfall och farligt avfall som hanteras i uppdraget. Denna statistik ska innehålla uppgifter om:

- Avfallsslag
- Avfallskod om möjligt
- Mängd
- Avfallsmottagare
- Slutligt omhändertagande (återvinning, deponering, förbränning etc).

I förekommande fall, ska leverantören även rapportera följande uppgifter till entreprenörssamordnaren/kontaktperson på E.ON:

- Uppdrag där avfallet genererats

Buller och vibrationer

Innan störande arbeten utförs skall information ges till kringboende, fastighetsägare och verksamheter med djurhållning. Störande arbete vid bostadsbebyggelse skall normalt utföras vardagar kl. 07-18. Riktvärden för buller från industrier och byggsplatser ska följas.

Klagomål från närboende i samband med störande arbeten och buller ska rapporteras till leverantörens kontaktperson på Adven eller genom att ringa 020-33 00 77.

Användning av kemiska produkter

Leverantören ska riskbedöma farligt klassade kemikalier. Riskbedömningen ska ta hänsyn till kemikaliens säkerhetsdatablad och ska omfatta riskinventering, värdering av risker samt åtgärder och tidplan.

Resultatet av riskbedömningen används för att upprätta skyddsblad och, vid behov, instruktioner, som beskriver hantering av de riskbedömda produkterna eller ämnena.

Hantering/användningen av produkterna ska ske enligt utförd riskbedömning och tillhörande skyddsblad/instruktioner. De personer som använder/hanterar kemiska produkter ska vara väl förtrogna med innehållet i gällande skyddsblad/instruktion/säkerhetsdatablad.

Leverantören ska färdigställa ett register med minst produktnamn, mängder och säkerhetsdatablad över de produkter som stannar kvar i anläggningen efter avslutat arbete (exempelvis färg till målning, olja i maskin, köldmedia i värmepump/kylmaskin) och lämna över registret till beställaren.

För egna produkter (exempelvis smörjoljor till de egna verktygen, rengöringsmedel, mm) ska leverantören förmedla till beställaren de risker som kan påverka omgivningen så att beställaren kan säkerställa att arbetet utförs på ett säkert sätt.

Behållare ska vara märkta på svenska och enligt gällande lagstiftning.

Kemiska produkter ska förvaras läckagesäkert och på anvisade platser. Leverantören ska säkerställa att absorptionsmedel finns till hands för att kunna hantera eventuellt spill.

Säkerhetsdatablad/skyddsblad för de märkningspliktiga kemiska produkter som används/hanteras på arbetsplatsen samt en förteckning över dessa ska finnas tillgänglig i anslutning till den plats där produkterna förvaras. Förteckningen ska hållas aktuell.

Slutredovisning

En slutredovisning av utförda åtgärder ska göras och överlämnas till beställaren senast i samband med uppdragets slutförande. Följande 3 punkter ska minst ingå i slutredovisningen:

- Materialdata (byggvarudeklarationer, säkerhetsdatablad och miljövarudeklarationer) för föreskrivna produkter och varor.
- Miljöplanens redovisande dokument som visar resultat av miljöarbetet, som

till exempel protokoll från miljörondering och uppgifter om ev. hantering av farligt avfall samt förorenad mark eller vatten.

- Sammanställning över miljörelaterade avvikelser.

I förekommande fall

- Dokumentation avseende avfall: Beställaren kan ställa krav på att få in uppkommen avfallsmängd uppdelad på avfallstyp samt beskrivning av hur avfallet har behandlats.